

FAKTA OM UDVIKLINGEN I KRIMINALFORSORGEN

Dette notat samler forskellige fakta om udviklingen i Kriminalforsorgen.

SENESTE NYT ER:

- Belægningsprocenten er høj i Kriminalforsorgen.
- Strafmassen – det samlede antal måneder som domstolene idømmer – er begyndt at stige igen. Det tyder på, at presset på Kriminalforsorgens institutioner øges.
- Antallet af volds- og trusselsepisoder mod Kriminalforsorgens medarbejdere steg markant i 2016. Udviklingen fortsætter i 2017.
- Fængselsbetjentenes overarbejde stiger.
- Fængselsbetjentenes alenearbejde stiger.
- Antallet af indsatte i de lukkede fængsler stiger. Alligevel falder antallet af betjente.
- Sygefraværet blandt fængselsbetjente stiger markant. Fængselsbetjente er nu mere end tre gange så syge som statens øvrige medarbejdere.
- Antallet af nedslidte fængselsbetjente er meget højt. Risikoen for nedslidning er fire gange højere i forhold til gennemsnittet på arbejdsmarkedet.

Dette notat bygger – med mindre andet er angivet – på oplysninger fra Kriminalforsorgen.

Mindre kapacitet
medfører højere
belæg

BELÆGGET FORTSAT HØJT

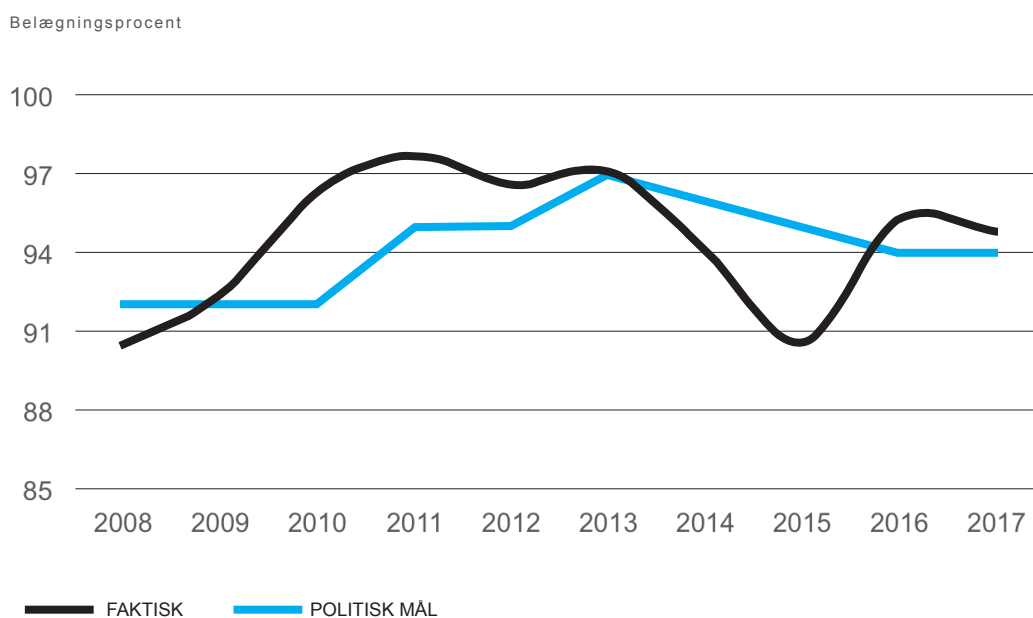
Belægget er et udtryk for, hvor mange af Kriminalforsorgens pladser der bliver udnyttet.

Den gennemsnitlige belægningsprocent i fængsler og arresthuse ligger på 95 procent i først kvartal af 2017. Det svarer til niveauet i 2016, og det er 4 procentpoint mere end i 2015.

Udviklingen skyldes primært nedlukning af kapacitet. Fra 2015 til 2017 er Kriminalforsorgens kapacitet faldet fra 3.777 pladser til 3.631 pladser, mens antallet af indsatte stort set er uændret. Udnyttelsesgraden af Kriminalforsorgens celler stiger derfor.

I den politiske aftale for 2013-2016 blev det aftalt, at kapacitetsudnyttelsen i Kriminalforsorgen gradvist skal falde fra 98 procent til 94 procent i 2016. Der er altså nu overbelæg i forhold til denne målsætning.

FIGUR 1. SÅ FYLDTE ER FÆNGSLERNE

Note: Den gennemsnitlige belægningsprocent i Kriminalforsorgen. Tallet for 2017 er opgjort efter 1. kvartal.

Domstolene
dømmer mere
straf

STRAFMASSEN PÅ VEJ OP IGEN

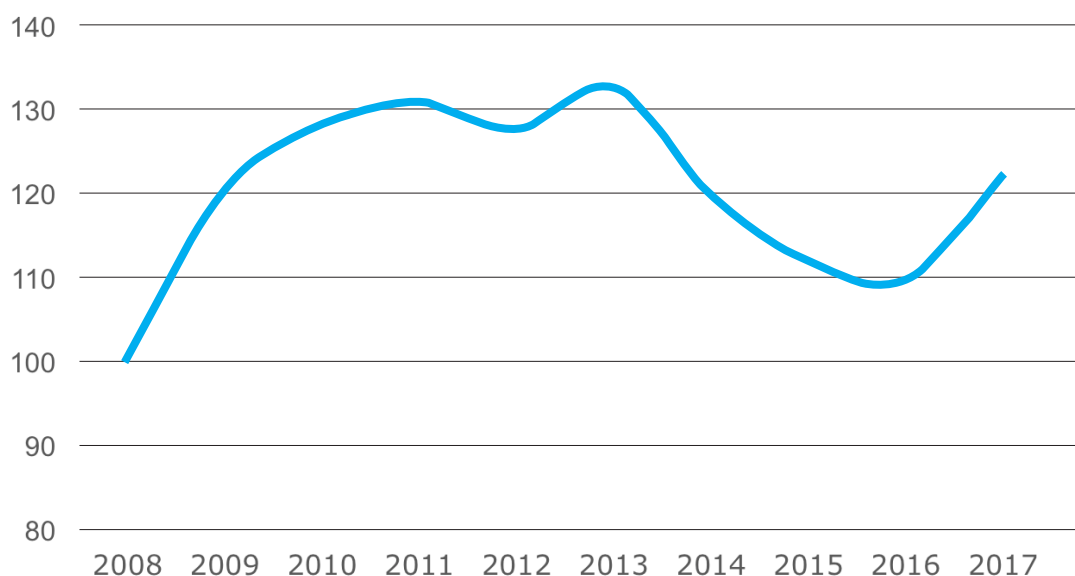
Strafmassen er et udtryk for, hvor mange måneders dom domstolene har idømt, og den giver dermed en strømpil for, hvilket pres der kommer på systemet.

Domstolene har idømt 16.345 strafmåneder i først kvartal 2017. Til sammenligning dømte domstolene 14.747 måneder i samme periode i 2016. Strafmassen stiger dermed igen efter tre års fald.

Set på baggrund af første kvartal i 2017 vil strafmassen ende på 67.380 måneder for hele året, hvilket vil være 11 procent mere end året før.

FIGUR 2. STRAFMASSEN

Strafmassemåneder (indeks 100=2008)

Note: Index 100 = 55.269 måneder. Tallet for 2017 er opgjort efter 1. kvartal og fremskrevet for hele året ved at vægte i forhold første kvartal i 2016.

Flere end 700
overfald inden
året er omme?

VOLDEN ER ØGET MARKANT

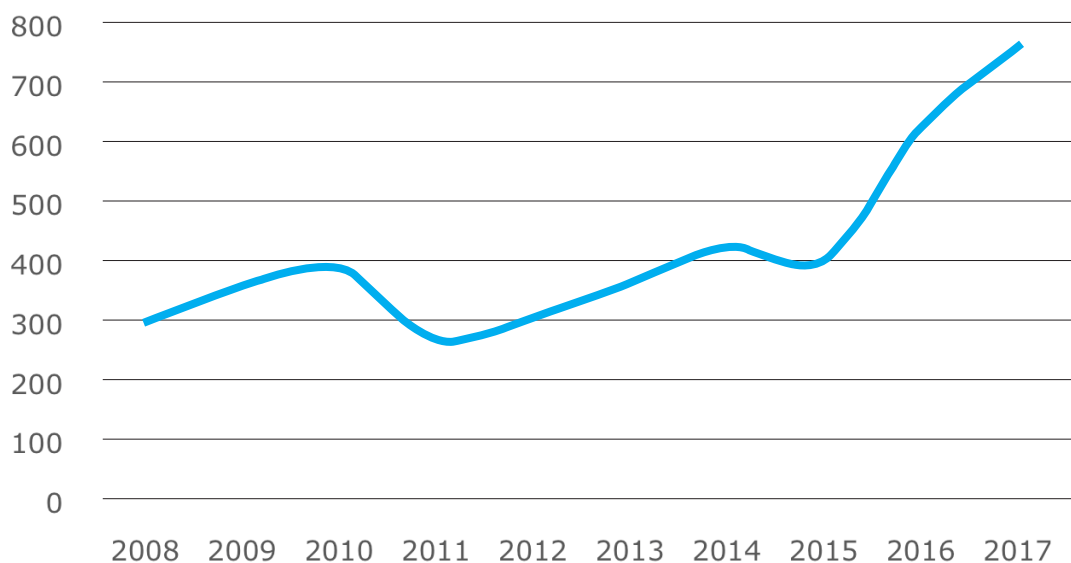
Antallet af voldsepisoder er en indikator på sikkerhed og arbejdsmiljø i Kriminalforsorgen.

I det første kvartal af 2017 har der været 170 episoder med vold og trusler mod Kriminalforsorgens medarbejdere.

Den markante stigning i voldsstatistikken, som begyndte i 2016, ser dermed ud til at fortsætte. Til sammenligning var der 134 episoder i første kvartal af 2016.

Fortsætter udviklingen året ud, ender det samlede antal voldsepisoder på knap 800 i 2017.

FIGUR 3. VOLDS- OG TRUSSELSEPISODER

Note: Figuren viser antal episoder, hvor Kriminalforsorgens medarbejdere er blevet udsat for vold eller trusler. Tallet for 2017 er opgjort efter 1. kvartal og fremskrevet for hele året ved at vægte i forhold til samme periode i 2016.

Mangel på
betjente
medfører
overarbejde

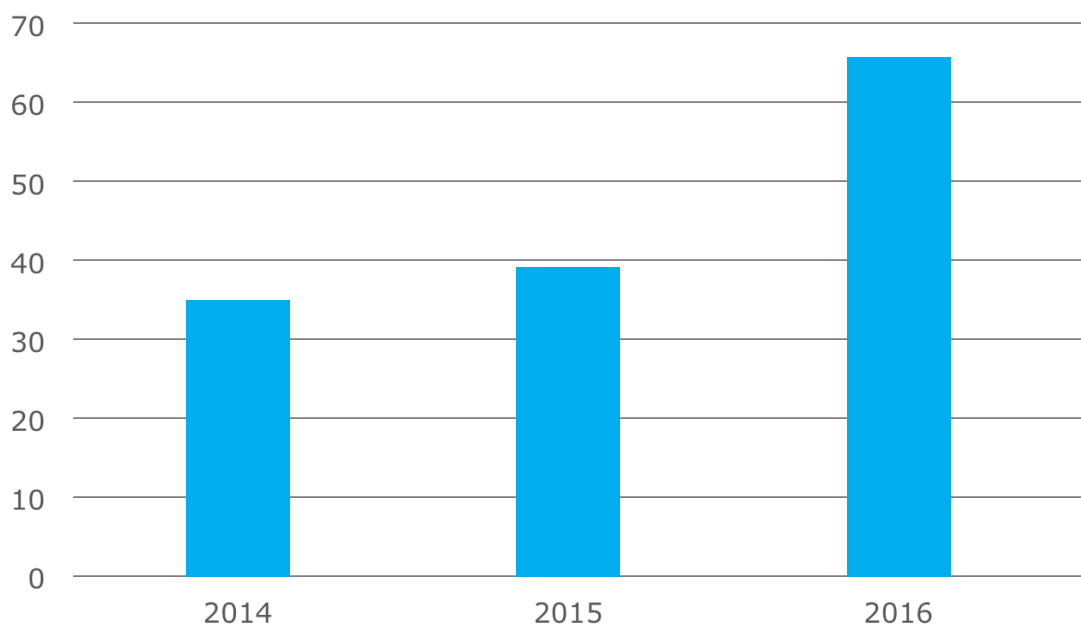
MERE OVERARBEJDE

Omfanget af overarbejde giver et billede af sammenhængen mellem medarbejdere og opgaver i Kriminalforsorgen.

I løbet af de seneste tre år er overarbejdet steget markant. I 2016 blev der udbetalt 66 millioner kroner til fængselsbetjente. Året før blev der udbetalt 40 millioner kroner og i 2014 35 millioner kroner.

Overarbejdet i 2016 svarer til 197 fuldtidsstillinger.

FIGUR 4. UDBETALT OVERARBEJDE TIL FÆNGSELSBETJENTE (MIO. KRONER)

Alenearbejdet opleves fortsat som et stort problem

MERE ALENEARBEJDE

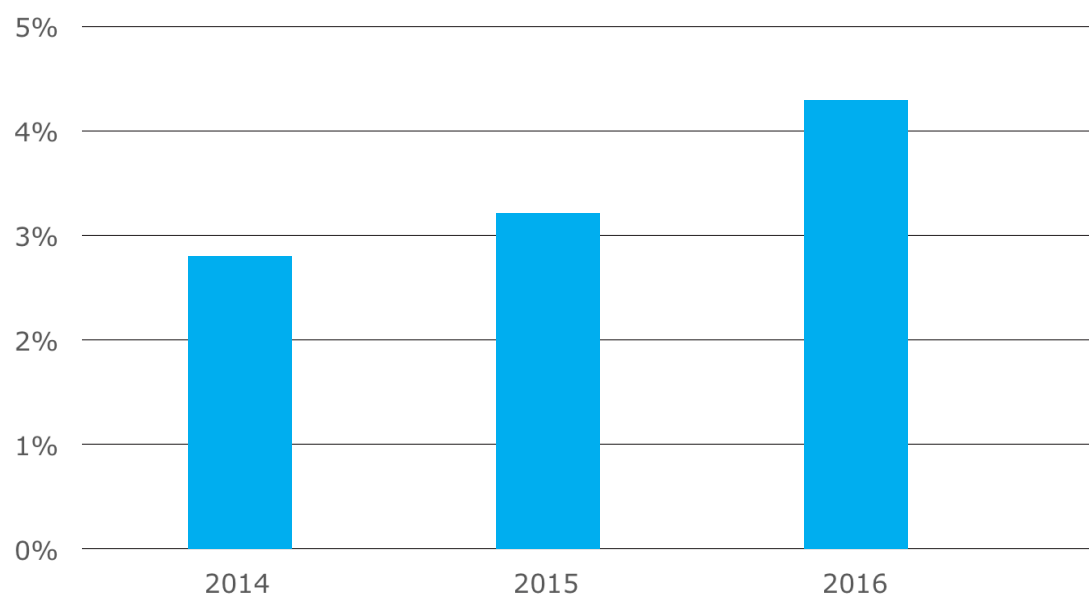
Uhensigtsmæssige alenevagter i Kriminalforsorgen defineres som vagter, hvor betjente er alene på lukkede afdelinger mere end halvdelen af vagten. Desuden opfattes nogle alenevagter i halvåbne afdelinger som uhensigtsmæssige.

I 2016 blev der registeret 2.640 uhensigtsmæssige alenevagter i seks fængsler. Det svarer til 4,3 procent af postbesættelsen i de berørte fængsler.

I 2015 udgjorde alenevagterne 3,2 procent af alle vagter og i 2014 2,8 procent. Omfanget af alenearbejde stiger altså.

Fængselsforbundet undersøgte i 2016 problemstillingen via en spørgeskemaundersøgelse. I undersøgelsen svarer 31 procent af forbundets medlemmer, at de overvejer at skifte job på grund af alenearbejdet.

FIGUR 5. ANDEL ALENEVAGTER

Note: Andel alenevagter af alle vagter i berørte institutioner.

100 færre
betjente i
de lukkede
fængsler

FÆRRE BETJENTE PASSER PÅ FLERE INDSATTE I LUKKEDE FÆNGSLER

Der er færre indsatte generelt i Kriminalforsorgen, men det gælder ikke i de lukkede fængsler. Her er udviklingen gået i den anden retning.

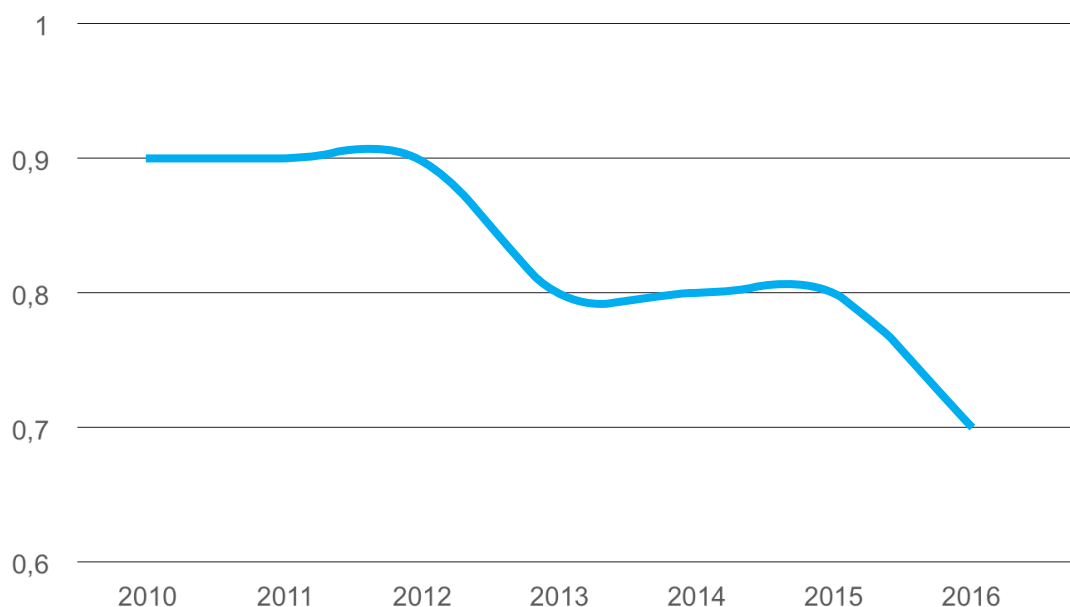
Fra 2010 til 2016 er antallet af indsatte i lukkede fængsler øget fra 671 til 692.

Samtidig med flere indsatte, er der færre betjente til at passe på dem. Fra 2010 til 2016 er antallet af betjente faldet fra 605 til 505. Det vil sige med 100 betjente.

Udviklingen betyder, at der er færre betjente per indsat i de lukkede fængsler.

I 2010 var der 0,9 betjent per indsat. I 2016 er der kun 0,7 betjent per indsat.

FIGUR 6. BETJENTE PER INDSAT I DE LUKKEDE FÆNGSLER

Note: Indsatte og fængselsbetjente i Enner Mark Fængsel, Herstedvester Fængsel, Nyborg Fængsel og Ringe Fængsel. Bemærk: Der trådte en ny ledelsesstruktur i kraft i Kriminalforsorgen i 2016, hvilket betød at en række uniformerede chefer og ledere, der tidligere indgik som en del af gruppen "uniformeret personale", nu registreres nu som "ledelse". Dette er en medvirkende årsag til, at antallet af betjente er faldet med 28 betjente fra 2015 til 2016.

Sygefraværet er mere end tre gange så højt som i resten af staten

SYGEFRAVÆRET STIGER VOLDSOMT

Sygefraværet er en indikator på arbejdsmiljøet i Kriminalforsorgen.

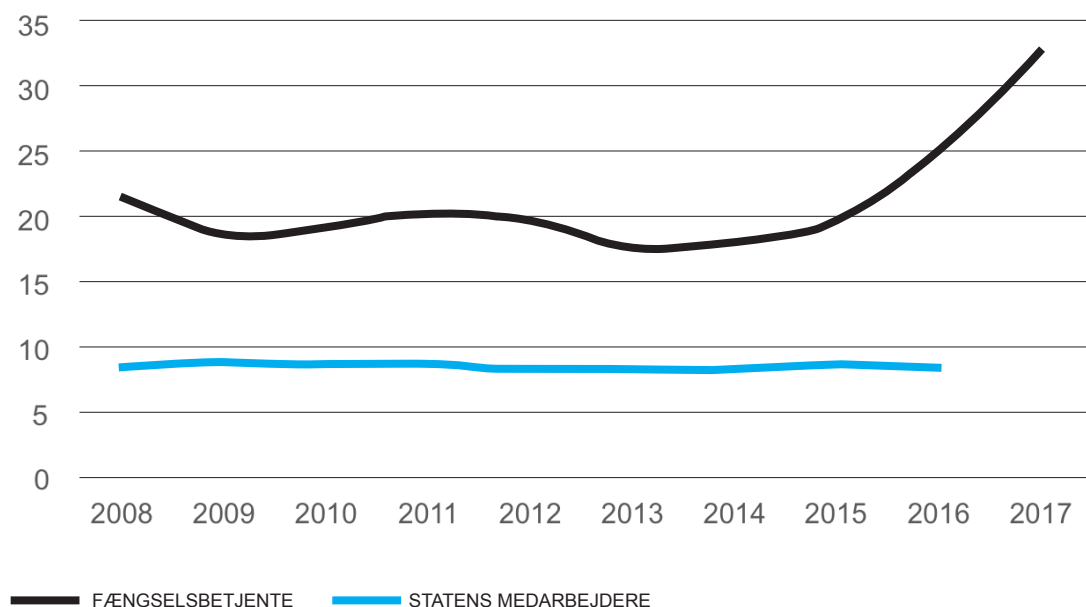
Sygefraværet blandt landets fængselsbetjente ligger på 31 dage i gennemsnit pr. medarbejder i første kvartal 2016. Det er syv dage mere end i samme periode året før. En stigning på 30 procent.

Sygefraværet er nu mere end tre gange så højt som hos statens øvrige medarbejdere, hvor sygefraværet i gennemsnit lå på 8,4 dage i 2016.

Det er især langtidssygefraværet, som er steget i forhold til sidste år. Det vil sige sygeperioder af mere end 28 dages varighed.

FIGUR 7. SYGEFRAVÆR

Antal sygedage om året

Note: Sygefravær for opsynspersonalet i Kriminalforsorgen og sygefraværet hos statens medarbejdere (kilde: Moderniseringsstyrelsen). Tallet for 2017 er opgjort til og med 1. kvartal og fremskrevet for hele året ved at vægte i forhold til samme periode i 2016.

Fængselsbetjente har fire gange så stor risiko for at blive slidt ned end ansatte på det øvrige arbejdsmarked

STADIG MANGE NEDSLIDTE

Antallet af helbredsbedingede afskedigelser er en indikator på arbejdsmiljøet i Kriminalforsorgen.

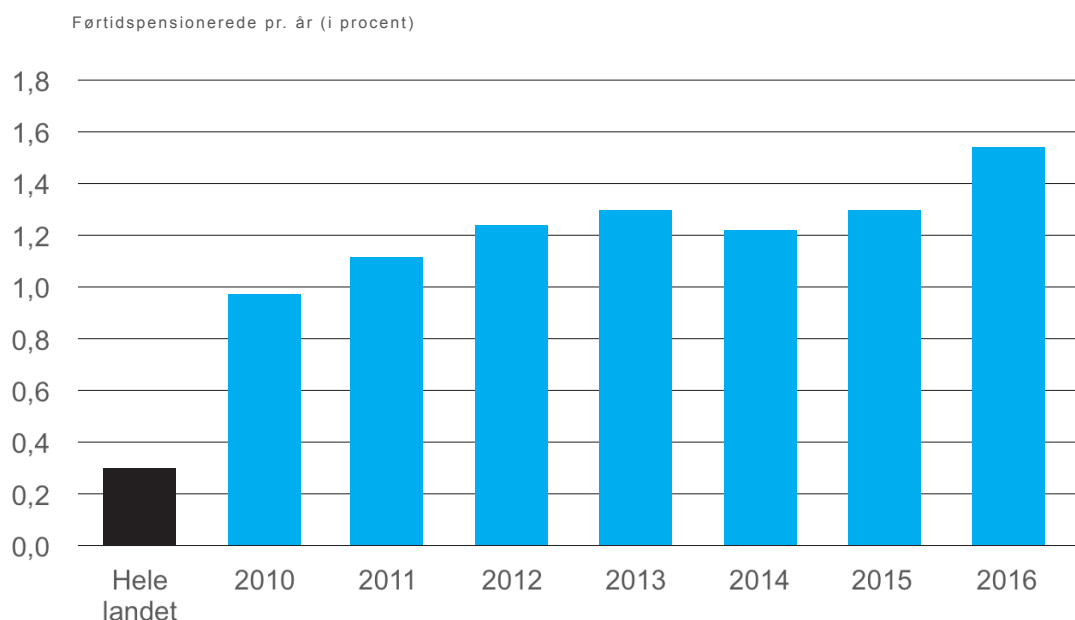
Risikoen for at blive ramt af nedslidning i Kriminalforsorgen er fortsat meget høj. I 2016 blev 44 fængselsbetjente varslet om, at de bliver afskediget på grund af dårligt helbred.

Gennem de seneste ti år har 38 betjente i gennemsnit fået en helbredsbedinget afskedigelse hvert år. Det svarer til, at 1,2 procent af alle fængselsbetjente årligt forlader jobbet på grund af dårligt helbred.

Antallet af nedslidte er langt højere end på det øvrige arbejdsmarked. Ifølge tal fra Ankestyrelsen bliver 0,3 procent af de beskæftigede i Danmark årligt førtidspensioneret. Risikoen for førtidspension er altså over fire gange større for fængselsbetjente end for andre erhvervsgrupper i Danmark.

De nedslidte var i gennemsnit 48 år i 2016, da de blev afskediget.

FIGUR 8. FØRTIDSPENSIONERINGER

Note: Søjlen 'Hele landet' viser antallet af førtidspensionerede blandt alle beskæftigede på arbejdsmarkedet i Danmark i 2012 (på grund af førtidspensionsreformen er tallene efter 2012 ikke anvendelige som sammenligningsgrundlag). Kilde: Ankestyrelsens statistik for kommunale tilkendelser af førtidspension + Danmarks Statistik, RAS. Øvrige søjler viser de årlige indberetninger af helbredsbedingede afskedigelser til Fængselsforbundet (tallet for 2016 baserer sig på årets første tre kvartaler).